

МОДЕЛЬ ЕТНОКУЛЬТУРНОГО ВИХОВАННЯ У КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ К. УШИНСЬКОГО І ВИМОГ СЬОГОДЕННЯ

У статті проаналізовано актуальність етнокультурного виховання у контексті вимог сьогодення та педагогічних ідей К. Ушинського щодо значення народної педагогіки у процесі становлення носія певної етнокультури, подано модель етнопедагогічної технології "Віночок".

Ключові слова: народна педагогіка, етнопедагогіка, етнокультурне виховання, модель, етнопедагогічна технологія

XXI століття, за прогнозами міжнародних організацій та дослідників різних наукових напрямків, — це ера знань, ідей, інтелекту. Уже сьогодні високий рейтинг у світі мають лише ті країни, які створили сприятливі умови для функціонування науки, розвитку культури й освіти. П. Таланчук зазначає: "Освіта повинна служити засобом розвитку людини, а не її технологічної підгонки під інструментальні завдання суспільного розвитку" [1]. "Нова освіта, — переконаний К. В. Корсак, — має спиратися на ... конвенції про права людини і захист дітей, використовувати для вдосконалення змісту і методів навчання всі досягнення людинознавчих наук". Автор констатує, що сьогодні ми спостерігаємо масштабний занепад природних програм передачі "родинного спадку" та "мудрих думок" [2].

Сучасна освіта повинна створити оптимальні умови для становлення самостійно мислячої молоді людини, оскільки:

- без стійкої звички аналізувати й узагальнювати результати своєї праці особистість ризикує втратити можливість самореалізуватися;
- розумні особи є істинними істориками, бо свої проекти будують на фундаменті ідей мудреців та винахідників минулого;
- це надійний шлях становлення патріотів держави, тому що справжній патріотизм формується у результаті присвоєння етнокультурних традицій та творення на їх основі нових. Відчуження від створеного попередніми поколіннями, визнання лише нового — це небезпечна хвороба, що примушує жити навіпацки, будувати майбутнє на піску, тобто без міцного фундаменту.

Ю. Голубець стверджує, що відчуження від оточуючого світу спонукає до відчуження від самого себе, а це зумовлює духовно-моральну кризу й призводить до замикання в собі, внаслідок чого відбувається "збіднення внутрішнього світу особистості". Щоб збагатити внутрішнє "Я", "необхідно відкритися світові, пустити в себе зовнішнє", тобто, зробити крок назустріч спілкуванню — діалогу з довкіллям і самим собою [3, с. 140-146]. Окрім того, як зазначає Монтальбан, щоб повірити у майбутнє, насамперед слід подумати про минуле і причини свого теперішнього стану життя [4, с. 46-49].

Лише такий чинник як різноманіття здатний сприяти гармонійному існуванню усіх складових етнокультури, їх продуктивному діалогу з іншими культурними світами [4, с. 141]. К. Ушинський з цього приводу зауважує, що "будь-яка жива історична народність є найпрекраснішим творінням Божим на землі, вихованню ж залишається лише зачерпувати із цього багатого, чистого джерела" [5, с. 146].

В останні роки появилось чимало досліджень, присвячених різним аспектам вивчення проблеми виховання підростаючих поколінь на основі етнокультурних традицій, зокрема:

- особливості засвоєння дітьми та молоддю елементів етнокультури (О. Батухтіна, Г. Воробей, Р. Дружененко, Т. Дяченко, Я. Журецький, Т. Зякун, В. Комісаров, О. Кузик, І. Лебідь, В. Мусієнко, Г. Філіпчук та ін.);
- традиції вітчизняної етнопедагогіки та етнопедагогіки інших спільнот як фактор формування національної ідентичності, самосвідомості (Р. Абдіраїмова, С. Борисова, Р. Береза, О. Гевко, О. Красовська, Н. Мещерякова, Р. Осипець, Л. Паламарчук, О. Сухомлинська, Д. Тхоржевський, М. Чепіль та ін.);
- народна педагогіка у національному вихованні (Ю. Губко, Н. Жмуд, В. Кузь, Ю. Руденко, М. Стельмахович та ін.);
- етнопедагогіка у виховному просторі початкової школи (Г. Воробей, Г. Клобак, Н. Кузьменко, Л. Ходанич, Н. Чернуха);
- врахування регіональних особливостей етнокультури у виховному просторі (Н. Кузан, Ю. Ледняк, В. Лисак).

Однак, вітчизняна педагогічна наука сьогодні не має досліджень комплексного плану, в яких етнос, природа, культура, мова постають як цілісна система, що сприяє становленню носія етнокультури, спроможного до самопізнання, самовдосконалення, самореалізації власного творчого потенціалу та

усвідомлення унікальності власного "Я" і визнання на цій основі неповторності інших "Я" як одиниць певних етноспільноти, готовності до продуктивного діалогу з ними на основі принципів толерантності.

Метою статті є аналіз актуальності етнокультурного виховання у контексті викликів сьогодення та педагогічних ідей К. Ушинського щодо значення народної педагогіки у становленні носія певної етнокультури для доцільності моделювання етнопедагогічної технології "Віночок".

Категорію *"етнокультурне виховання"* ми трактуємо як *багатогранний і тривалий процес формування у психічних структурах індивіда відчуття кореневої природи етнокультури спільноти, одиницею якої він є, з метою глибинного розуміння власного "Я", стимулювання внутрішнього потенціалу у процесі самовиявлення, творчого саморозвитку і самореалізації та цілеспрямованої підготовки до міжкультурного діалогу.*

Важливою складовою етнокультури та головним засобом засвоєння особливостей буття спільноти у синхронному та діахронному вимірах є етнопедагогіка. Етнопедагогізація освітнього простору сприяє проникненню етнокультурного компонента у всі складові закладу освіти певного рівня, наповнює його істинно національним духом, насичує зміст етнічними елементами, зосереджує увагу на глибинних пластах багатоманітної культури свого та інших народів, пробуджує прагнення "побудувати освітній процес у руслі діалогу культур" [6, с.203].

У педагогічній спадщині К. Ушинського знаходимо цінні ідеї щодо значення народної педагогіки у становленні носія етнокультури та етнопедагогізації освітнього простору. Основним методологічним принципом будівництва національної школи він визначає народність у суспільному вихованні, як спадкову властивість людини, і виділяє її головні ознаки:

- віра в могутні творчі сили народу. Тільки народ міг створити таку „чарівну мову, глибочинь якої ми і досі ще сповна не виміряли”;
- християнська мораль, що наповнена великим духовним потенціалом;
- патріотизм, палка любов до рідної землі і в радості, і в горі;
- вимога віддати справу освіти підростаючих поколінь самому народу. "Виховання, створене самим народом і засноване на народних основах, має ту виховну силу, яка відсутня в найкращих виховних системах, що побудовані на абстрактних ідеях або запозичені в іншого народу... Тільки народне виховання є живим органом в історичному процесі розвитку народу" [7, с. 161].

За К. Ушинським, мета народної (національної) школи — підготовка молодого покоління до життя у цьому суспільстві. Педагог-науковець прагне довести, що суспільне виховання тільки тоді приносить бажані результати, коли враховує національні особливості. Він констатує, що у результаті етногенезу кожен народ створює власну систему виховання, ефективність якої забезпечується дотриманням принципу природовідповідності та здатністю зберігати в інтересах саморозвитку етносередовище. Етнокультура як самоорганізуюча педагогічна система відповідає потребам нації і розвивається як на основі взаємодії загальнонародної і етносередовищної культури, так і в результаті впливу на цю взаємодію маргінальних і проміжних явищ у системі загальної культури.

Етнічна (народна) педагогіка своїм корінням сягає в далеке минуле, зберігає досвід багатьох поколінь, виховуючи їх на кращих народних традиціях. Немає таких питань виховання, які не знайшли відображення в етнокультурі. К. Ушинський з цього приводу зазначає, що з оригінальними педагогічними ідеями, шедеврами народної педагогіки, з педагогічним генієм народу ніхто не може змагатися [8, с. 300].

Етнопедагогіка як наука вивчає та систематизує теоретико-методологічний і методичний інструментарій, вироблений конкретним етносом протягом історії його розвитку, що сприяє забезпеченню цілеспрямованого відтворення етнокультурної інформації та якостей особистості, значущих для даної спільноти. В етнопедагогіці виділяють два важливих розділи: національний зміст і етнічно зумовлені методи виховання. До першого відноситься власне етнокультура і загальнолюдські знання, що розглядаються в її ракурсі; до другого — методичне забезпечення, що дозволяє оптимально враховувати психологічні особливості сприйняття і мислення представників спільноти.

Оскільки у реальному житті загальнолюдське проявляється в національній формі, то й загальнолюдська культура не існує поза межами національної: чим ширше й глибше йде розвиток національної культури, тим вищий рівень її диференціації і складніший процес засвоєння елементів культури новими поколіннями [9, с. 16]. У сучасних умовах прогрес народів уже не може бути забезпечений лише за рахунок їх саморозвитку, а доповнюється взаємодією з іншими спільнотами. У зв'язку з цим етнічна (народна) педагогіка змушена розвиватися в умовах природної акультурації і формувати в автохтонного населення не лише національну самосвідомість, але й надсвідомість метаєтнічної спільноти. Закономірності, принципи, методи цього процесу досі не мають належного наукового обґрунтування, недостатньо розроблені й категорії народної педагогіки, критерії ефективності її саморозвитку у відношеннях "етнос — особистість" і "етнос — культура".

К.Д.Ушинський розкриває взаємозв'язок між народною педагогікою та педагогічною наукою: педагогічна наука будується на засадах народної педагогіки, вбирає все найкраще із неї, є її органічним продовженням; а народна педагогіка, як частина педагогічної науки, відображає її погляди, реалізує

особливості змісту й засобів впливу етнічного середовища (природного та соціального) на формування й розвиток особистості.

Виховання – головна функція етнospільноти. За визначенням К. Ушинського, воно покликане відтворювати, розвивати і передавати новим поколінням культурно-історичний досвід народу. Як категорія етнографічна, виховання покликане збирати та зберігати факти, способи, ідеї творчого вияву спільноти для передачі новим поколінням. Як соціальна категорія, виховання здійснюється в народі і самим народом: із зникненням народу зникає і народне виховання; тому народ оберігає себе від асиміляції. Воно створює умови для самостійного розподілу людей на вихователів (етнофорів) і вихованців (автохтонів). Як категорія педагогічна, народне виховання становить етнопедагогічну систему, що об'єднує природну самоорганізацію народу з координацією виховних зусиль, структурних і функціональних елементів цієї системи з метою самовідтворення, збереження і розвитку способу буття спільноти, цінностей етнокультури та передачі етнічних і загальнолюдських якостей новим поколінням.

У системі народного виховання спостерігається нестандартне поєднання спонтанних, самоорганізуючих факторів, з організованим процесом етнізації (укорінення) населення. К. Ушинський визначив їх як свідомі і підсвідомі фактори виховання, а координатором педагогічної взаємодії він вбачає народ [10, с. 18]. Провідною ідеєю народного виховання, за К.Д.Ушинським, є гармонія зусиль природи, суспільства і культури у забезпеченні розвитку людини, її творчого потенціалу.

Освіта — органічна складова культури спільноти, генотип суспільства, оскільки її внутрішні резерви — все те, що довело свою життєздатність на синхронному та діяхронному рівнях, — оберігаються традиціями (ядром культури), слугуючи імунітетом у просторі соціального експериментування.

До уваги науковців і педагогів-практиків ми пропонуємо технологію етнокультурного виховання "Віночок", побудовану на основі інтеграції етнопедагогіки, етнології, етнопсихології, етнолінгвістики, етнофілософії та інших суміжних наук. Віночок, як один із етносимволів української спільноти, в нашому дослідженні постає як історично зумовлена і створена самим народом сукупність ідеалів, поглядів, переконань, традицій, звичаїв та інших форм соціальної практики, спрямованих на організацію життєдіяльності підростаючих поколінь, у процесі якої засвоюється етнокультура, як спосіб буття спільноти, формується національна свідомість, досягається духовна єдність поколінь.

Виразенням справжньої сутності індивіда, як одиниці певної спільноти, є виховний ідеал і прагнення до нього, тобто ціль життя і шлях до неї (у нашому випадку — *віночок і стрічки*). У запропонованій моделі вони виступають у цілісності індивідуального і суспільного, одиничного й загального, глобального і локального.

Основною метою етнопедагогічної технології етнокультурного виховання "Віночок" є використання педагогічного потенціалу етнокультурного простору Поліського регіону як органічної складової української нації. Це дозволяє побудувати індивідуальну виховну траєкторію для кожного молодшого школяра на основі принципів природовідповідності, культуровідповідності, етнізації, спадковості поколінь, активності у засвоєнні етнокультурної інформації через включення у діяльність з урахуванням річного циклу календарних та родинно-побутових традицій. Технологія сприяє органічному зв'язку учасників виховного простору з життям і побутом населення даної місцевості та природним довкіллям.

Зміст технології структурується за трьома базовими модулями (див. рис.1):

- "Я хочу пізнати світ власного "Я" (самопізнання);
- "Я" у довкіллі і довкілля у мені" (самоідентифікація);
- "Я можу моделювати своє життя" (життєва самореалізація).

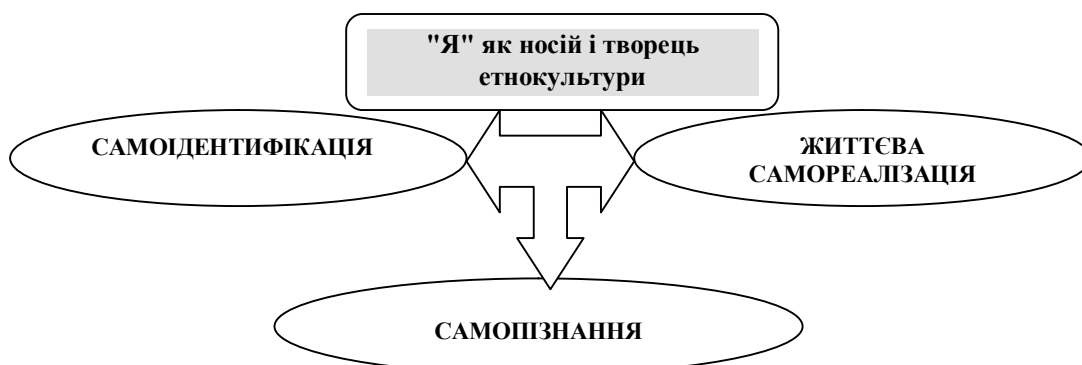

Рис.1. Базові модулі змісту технології етнокультурного виховання

Головною метою змістового модуля "Я хочу пізнати світ власного "Я" є створення умов для виникнення бажання пізнати себе — позитивної установки на самопізнання як основи стартового досвіду молодшого школяра у моделюванні відношень з людьми, що його оточують, довкіллям і самим собою, формуванні і розвитку уявлень про свою неповторність, її прояви і визнання такої ж унікальності інших людей.

Метою модуля "Я" у довкіллі і довкілля у мені" є:

- створення умов для пізнання молодшим школярем світу, що його оточує, і себе в цьому світі як модель неповторного "Я";
- визнання гармонії та взаємозалежності у співіснуванні людини із довкіллям;
- визнання права на існування інших унікальних "світів" — етноспільнот та одиниць цих спільнот;
- етнокультурна ідентифікація, створення умов для формування національної свідомості, міжетнічної толерантності.

Конструктивною лінією змістового компонента "Я можу моделювати своє життя" є:

- індивідуалізація виховних програм, орієнтованих на становлення "Я" особистості як носія певної етнокультури;
- пізнання дитиною як носієм якостей певного етносвіту особистісного потенціалу з метою усвідомлення життєвих перспектив;
- спонування молодшого школяра до побудови власної траєкторії самотворення у сучасному зглобалізованому соціумі з метою збереження і розвитку його індивідуальності в активній взаємодії з іншими учасниками етнокультурного та полікультурного виховного простору.

Технологія реалізується через:

- наповнення змісту освітньо-виховного простору початкової ланки освіти етнокультурним компонентом;
- соціокультурні виховні проекти (майстер-класи, тренінги, літні табори, інтелектуальні конкурси, школи-клуби, школи-театри, школи-музеї, олімпіади, конференції, творчі звіти, змагання з національних видів спорту, свята календарного циклу тощо).

Особливістю технології є логіка входження ("вростання") особистості в буття певної етноспільноти через діяльність (див.рис. 2). Індивід насамперед випробує себе у певному напрямку етнокультурного простору під керівництвом досвідченого педагога-етнофора у ролі асистента. На цьому етапі він на підсвідомому рівні сконцентровує пізнавальну активність та тій етнокультурній інформації, яку вибрало його внутрішнє "Я" (за С. Лур'є, "Я в собі"), засвоюючи певні культурологічні знання та уміння як базис майбутнього моделювання власного простору життєдіяльності. Оволодівши уміннями і постійно вдосконалюючи свою майстерність у вибраному напрямку разом із досвідченим етнофором, індивід стає майстром-співавтором, а здатність прогнозувати і моделювати своє майбутнє на основі отриманих теоретичних знань та практичних умінь виводить його на рівень майстра-автора.

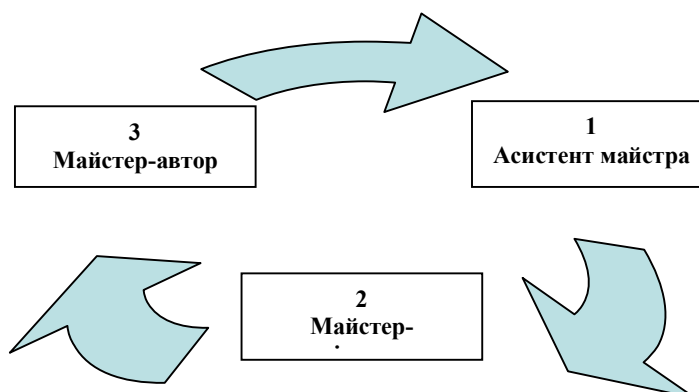

Рис. 2. Логіка включення індивіда як носія етнокультури в етнокультурну діяльність

Діяльність асистента має таку структуру:

- виконання певних доручень-прохань майстра-етнофора;
- випробування себе (дослідження інтересів внутрішнього "Я");
- внутрішнє прагнення до розвитку особистісних якостей: готовність до пізнання довкілля і себе в цьому просторі; комунікативні здібності, логічне мислення, адекватна оцінка сприйнятого.

Активність майстра-співавтора проявляється у таких напрямках:

- оволодіння уміннями у певній галузі етнокультурної діяльності;
- удосконалення майстерності у вибраній галузі етнокультурної діяльності спільно з майстром-етнофором;
- розвиток уміння аналізувати власну етнокультурну діяльність, знаходження недоліків і способів їх ліквідації.

Функції майстра-автора етнокультурного простору знаходять відображення у таких видах діяльності:

- шліфування умінь своїх учнів у певному напрямку етнокультурної діяльності до рівня майстерності;
- прогнозування і проектування власного майбутнього на основі наявних умінь;
- експертна оцінка результатів етнокультурної діяльності інших.

Проаналізуємо деякі соціокультурні освітньо-виховні проекти. Проект "Педагогіка буття" передбачає міжпоколінну передачу соціального досвіду спільноти, формування етнопедагогічних компетенцій, системи поглядів, принципів, норм поведінки, етнокультурної вихованості. Ця модель інтеграції етнокультурних традицій із новачками з позицій синергетики є самоорганізуючою цілісністю, де кожен учасник етнокультурного виховного простору виступає одночасно суб'єктом, об'єктом, умовою етнізації (соціалізації в етносі) та індивідуалізації. Структура проекту включає:

- розробку плану розгортання етнокультурної діяльності;
- власне реалізацію наміченої програми;
- обробку отриманих даних;
- підготовку звітних матеріалів;
- творчий звіт;
- участь у науково-практичних та науково-творчих конференціях, олімпіадах, симпозіумах.

Етнокультурний проект "Пробудження етнічного "Я" реалізується в умовах горизонтально-вертикальної взаємодії інноваційних культурно-освітніх програм громадських і державних організацій та зацікавлених осіб, апробації технологій індивідуальної етнокультурної діяльності на основі діалогу культур. Задум може здійснюватися у таких формах: "Майстер-клас", "Театральна студія", "Студія звукозапису", "Бабусина скриня", "Творча толока", "Школа-музей" та ін.

Як зазначає М. Окса, етнопедагогічна спрямованість майбутнього вчителя — важлива складова професійної підготовки, що дозволяє ввести дитину у світ буття народу (тобто, у простір етнокультури), показати велич його мудрості, проникнути у дитячий світ [6, с. 201-204]. Для етнопедагогізації освітнього процесу у вищій школі, що готує майбутніх учителів, необхідна особлива науково обґрунтована система. Сьогодні ж у багатьох вітчизняних вузах етнопедагогізація реалізується шляхом введення окремих навчальних курсів та проведення епізодичних заходів, у яких не простежується логіка змісту, узгодженість цілей та засобів. Це створює певні перешкоди для реалізації педагогічного потенціалу етнокультури, становлення національної самосвідомості представників етноспільноти.

Професійна діяльність учителя початкової ланки ЗОЗ у просторі етнокультурного виховання молодшого школяра розглядається нами як система, що має свою внутрішню структуру з чітко визначеним алгоритмом переходу від попереднього до наступного етапу:

- 1) аргументація необхідності пізнання свого "Я" як одиниці певної етноспільноти (формування психологічної і моральної готовності молодших школярів до входження у простір етнокультури своєї спільноти);
- 2) глибинне пізнання етнокультурного простору (засвоєння етнокультурної інформації щодо життєдіяльності у просторі етнокультури, одиницею якої є школяр, на свідомому та підсвідомому рівнях);
- 3) укорінення в етнокультурний простір спільноти, одиницею якої є особистість:
 - вивчення власного "Я" за формулою "знання → самопізнання → мудрість";
 - самостійне включення у різні види творчої етнокультурної діяльності з метою самопізнання глибин "Я";
 - рефлексивна діяльність (самовизначення, самореалізація; самоаналіз отриманих результатів, перерозподіл цілей наступної діяльності, коректування особливостей власного життя).

С. Вейль, французька мислителька ХХ ст., з подачі якої у соціальній філософії почало активно використовуватися поняття "укорінення", стверджує: "Людина має коріння через реальну, активну та природну участь в існуванні спільноти, яка зберігає живими деякі скарби минулого й деякі передчуття майбутнього... Кожна людина потребує багато коренів... потребує сприйняття всієї сукупності морального, інтелектуального, духовного життя через посередництво тих кіл, у які вона природно входить" [11, с. 36].

Укорінення у буття етносу (етнізація, етнічна соціалізація) передбачає максимальну повноту буття індивіда, самоактуалізацію та самореалізацію його потенційних можливостей, глибинне осмислення особливостей життєдіяльності спільноти (етнокультура ж визначається нами як спосіб буття спільноти), її цінностей. Т. Цимбал зазначає, що укорінення — це горизонт особистісного простору для "вияву екзистенціалів духовності, творчості, свободи, суверенності й відповідальності, тобто для всебічного розкриття людського "Я" [12, с. 72-75].

Увійти в етнокультурний простір, тобто пізнати і прийняти особливості буття певного етносередовища (ідеали, цінності, символи, смисли) та його одиниць, допомагає етнокультурна ідентифікація (з лат. "identifico" — "уподібнення", "ототожнення") як засіб укорінення у цьому просторі. Образ "Я" індивіда — це набір ідентичностей, серед яких етнокультурна є визначальною. Вона моделює в людині свідомого носія духовності певного етнопростору, його творчий розвиток та особисту свободу й виявляється у гармонії "Я в собі" особи з простором буття певної спільноти, сприяючи утвердженню особистої гідності, забезпечуючи реалізацію смислу життєдіяльності людини у цьому середовищі. Відсутність аналогічного співзвуччя призводить до неузгодженості особистісних та суспільних цінностей, їх деформації, цілковитої втрати смислу власного існування та життєдіяльності. Таке явище особливо небезпечне, якщо воно охоплює значний простір, що ми й спостерігаємо сьогодні.

Результати дослідження проблеми етнокультурного виховання дозволяють зробити певні висновки, а саме:

- питання сутності етнокультурного виховання на сучасному етапі розвитку суспільства та особливостей його здійснення педагогічною наукою ще недостатньо вивчені, тому потребують уточнення та обґрунтування;
- етнокультурне виховання сьогодні привертає до себе увагу все більшої кількості закладів освіти, педагогів-практиків, науковців, проте, як і раніше, залишається на рівні емпіричної самодіяльності;
- не використовується сповна все багатство виховного потенціалу культури етноспільноти;
- як правило, школи народної культури і окремі педагоги-практики не завжди уміють пов'язати традиційність з сучасністю, часто не бачать перспективи подальшого розвитку;
- творчий пошук ентузіастів не аналізується належним чином, не узагальнюється педагогічною наукою.

Використані джерела

1. Чечелюк П., Таланчук П. Освіта повинна служити засобом розвитку людини // Дзеркало тижня — 2003. — 20-26 грудня. — №49 (474).
2. Корсак К. В. Соціально-філософський аналіз тенденцій розвитку тріади "людина—суспільство—освіта" на початку ХХІ століття: Автореф. дис... д-ра філософ. наук. — К.: АПН України; Ін-т вищ. освіти, 2006. — 36 с. — укр.
3. Голубець Ю. Концептуальне інтерв'ю журналу "Кур'єр ЮНЕСКО" // Вісник Львівського університету. Серія "Журналістика". — 2007. — Вип.31. — С. 140-146.
4. Manuel Vazquez Montalban: "Writing is an act of free choice" // The Unesco Courier. — 1998. — October. — P.46-49.
5. Ушинский К.Д. Вопросы о народных школах // Собр.соч. в 11 томах. — М.-Л.: Из-во АПН РСФСР, 1948. — Т.2. — С. 146.
6. Окса М. М. Етнопедагогічна спрямованість загальнопедагогічної підготовки студентів // Державна етнологічна політика: правовий та культурологічний аспекти в умовах Півдня України. Збірник наукових праць IV Всеукраїнської науково-практичної конференції 6-8 жовтня 2005 року / Під заг. ред. М. В. Дедкова. — Запоріжжя: Облдержадміністрація, ЗНТУ, 2005. — 284 с. — С.203.
7. Ушинский К.Д. О необходимости сделать русские школы русскими // Собр.соч. в 11-ти томах. — М. — Л.: Из-во АПН РСФСР, 1948. — Т.3. — С. 161.
8. Ушинский К. Д. Зібрані твори. — М.-Л., 1949. — Т.6. —с. 300.
9. Арутюнов С.А. Народы и культуры. Развитие и взаимодействие. — М.: Наука, 1989. —с. 16.
10. Ушинский К. Д. Собрание сочинений в 11 томах. — М.: Учпедгиз, 1950. — Т.8. —с. 18.
11. Вейль Сімона. Укорінення. Лист до клірика: Пер. з фр. — К.: "Дух і літера", 1998. — 298 с.
12. Цимбал Т. В. Український менталітет в контексті проблеми буттєвісного укорінення людини // Державна етнологічна політика: правовий та культурологічний аспекти в умовах Півдня України. Збірник наукових праць IV Всеукраїнської науково-практичної конференції 6-8 жовтня 2005 року / Під заг. ред. М. В. Дедкова. — Запоріжжя: Облдержадміністрація, ЗНТУ, 2005. — 284 с.

Mayevska L.M.

THE MODEL OF ETHNOCULTURAL EDUCATION IN THE CONTEXT OF PEDAGOGICAL IDEAS OF K. USHYNSKI AND UP-TO-DATE REQUIREMENTS

The article deals with the problem of ethnocultural education in the modern requirements. The topicality of Ushynski's pedagogical ideas concerning to the national pedagogics is presented in the article. The Author's reflection are connected with the importance of national pedagogics in the formation process of specific ethnoculture bearer. The model of ethnopedagogical technology is also presented in the article.

Key words: a national pedagogics, ethnopedagogics, an ethnocultural education, a model of ethnocultural technology.

Стаття надійшла до редакції 10. 05.2010 р.